

Cauza C-544/19**Rezumatul cererii de decizie preliminară întocmit în temeiul articolului 98 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție****Data depunerii:**

9 iulie 2019

Instanța de trimitere:

Administrativen sad — Blagoevgrad (Bulgaria)

Data deciziei de trimitere:

5 iulie 2019

Recurentă:

„ECOTEX BULGARIA” EOOD

Intimată:

Teritorialna direktsia na Natsionalnata agentsia za prihodite, Sofia

Obiectul procedurii principale

Recurs formulat ca urmare a unei sancțiuni administrative – sancțiune pecuniară – aplicate recurenteii pentru încălcarea restricției privind plățile în numerar prevăzute la articolul 3 alineatul (1) punctul 1 din Zakon za ogranichavane na plashtaniyata v broi (Legea privind limitarea plăților în numerar).

Obiectul și temeiul juridic al trimiterii preliminare

Temeiul juridic al trimiterii preliminare: articolul 267 literele (a) și (b) TFUE.

Cerere de interpretare privind: articolul 63 TFUE; articolul 49 alineatul (3) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene; Directiva (UE) 2015/849: considerentul (6), articolul 2 alineatul (1), articolele 4 și 5, articolul 58 alineatul (1) și articolul 60 alineatul (4).

Întrebările preliminare

Prima întrebare:

Articolul 63 TFUE trebuie interpretat în sensul că se opune unei reglementări naționale precum cea în discuție în litigiul principal care prevede că plățile la nivel național al căror quantum este egal sau mai mare de 10 000 de leva (BGN) trebuie efectuate numai prin virament sau prin plata într-un cont de plăți și care limitează plățile în numerar ale dividendelor din profiturile nedistribuite în quantum egal sau mai mare de 10 000 BGN? Dacă articolul 63 din TFUE nu se opune acestei reglementări, o asemenea restricție este justificată de obiectivele Directivei (UE) 2015/849?

A doua întrebare:

Ținând seama de considerentul (6), precum și de articolele 4 și 5 din Directiva (UE) 2015/849, articolul 2 alineatul (1) din aceasta trebuie interpretat în sensul că nu se opune unei reglementări naționale generale precum cea în discuție în litigiul principal, care prevede că plățile la nivel național al căror quantum este egal sau mai mare de 10 000 BGN trebuie efectuate numai prin virament sau prin plata într-un cont de plăți și în temeiul căreia nu prezintă relevanță persoana sau motivul plății în numerar, incluzând în același timp toate plățile în numerar efectuate de persoanele fizice și juridice?

1) În cazul unui răspuns afirmativ la această întrebare, ținând seama de considerentul (6), precum și de articolele 4 și 5 din Directiva (UE) 2015/849, articolul 2 alineatul (1) punctul 3 litera (e) din aceasta permite statelor membre să prevadă restricții generale suplimentare privind plățile în numerar la nivel național într-o reglementare națională precum cea în discuție în litigiul principal, care prevede că plățile în numerar la nivel național în quantum egal sau mai mare de 10 000 BGN trebuie efectuate numai prin virament sau prin plata într-un cont de plăți, în cazul în care motivul plății în numerar este reprezentat de „profituri nedistribuite” (dividende)?

2) În cazul unui răspuns afirmativ la această întrebare, ținând seama de considerentul (6) și de articolul 5 din Directiva (UE) 2015/849, articolul 2 alineatul (1) punctul 3 litera (e) din aceasta trebuie interpretat în sensul că permite statelor membre să prevadă restricții privind plățile în numerar într-o reglementare națională precum cea în discuție în litigiul principal, care prevede că plățile la nivel național în quantum egal sau mai mare de 10 000 BGN trebuie efectuate numai prin virament sau prin plata într-un cont de plăți, în cazul în care pragul se află sub 10 000 de euro?

A treia întrebare:

Având în vedere articolul 49 alineatul (3) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, articolul 58 alineatul (1) și articolul 60 alineatul (4) din Directiva (UE) 2015/849 trebuie interpretate în sensul că se opun unei

reglementări naționale precum cea în discuție în litigiul principal, care prevede un quantum fix al sancțiunilor administrative ca urmare a încălcărilor restricției privind plățile în numerar și care nu permite nicio apreciere diferențiată care să ia în considerare circumstanțele relevante specifice?

1) În cazul în care răspunsul este că articolul 58 alineatul (1) și articolul 60 alineatul (4) din Directiva (UE) 2015/849, în coroborare cu 49 alineatul (3) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, nu se opun unei reglementări naționale precum cea în discuție în litigiul principal, care prevede un quantum fix al sancțiunilor administrative ca urmare a încălcărilor restricției privind plățile în numerar, dispozițiile articolului 58 și ale articolului 60 alineatul (4) din Directiva (UE) 2015/849, ținând seama de principiul efectivității și de dreptul la o cale de atac eficientă prevăzut la articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii, trebuie interpretate în sensul că se opun unei reglementări naționale precum cea în discuție în litigiul principal care restrânge controlul judiciar, în ipoteza în care această reglementare nu permite, în cazul unei plângeri [împotriva sancțiunii aplicate], ca instanța să stabilească o sancțiune administrativă adecvată circumstanțelor relevante specifice, situată sub quantumul minim prevăzut?

Dispozițiile de drept al Uniunii invocate și jurisprudența

Articolul 63 TFUE; articolul 47 și articolul 49 alineatul (3) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene; articolul 1 din Directiva 88/361/CEE a Consiliului pentru punerea în aplicare a articolului 67 din tratat; considerentele (6), (22) și (65) și articolele 2, 4, 5, 58 și 60 din Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei

Dispozițiile naționale invocate

Articolele 113, 123, 133, 135 - 137 și 147 din Targovski zakon (Legea privind comerțul, denumită în continuare „TZ”); articolele 1 - 3, 5 și 6 din Zakon za ogranichavane na plashtaniyata v broi (Legea privind limitarea plăților în numerar, ZOPB); articolul 27 alineatele (1) și (5), articolul 28 litera (a), articolul 63 alineatul (1) și articolul 83 din Zakon za administrativnite narusheniya i nakazaniya (Legea privind contravențiile și sancțiunile administrative, ZANN); articolul 208, articolul 218 alineatul (2) și articolul 223 din Administrativno-protsesualen kodeks (Codul de procedură administrativă, APK)

Prezentare succintă a situației de fapt și a procedurii

- 1 Recurenta este o societate cu răspundere limitată cu asociat unic de drept bulgar, cu sediul în Petrici, Bulgaria, care își desfășoară activitatea în sectorul distribuției angro. Asociatul unic și administratorul societății este un cetățean grec domiciliat în Grecia.
- 2 În data de 14 martie 2018, la sediul societății a avut loc o adunare generală în cadrul căreia s-a decis distribuția către asociatul unic a dividendelor în valoare totală de 100 000 BGN. Suma indicată reprezintă profiturile nedistribuite impozitate cu impozitul pe profit. S-a decis ca plata sumei să se efectueze în numerar, în tranșe, din casieria societății.
- 3 Pe baza acestei decizii, în luna martie 2018, societatea a plătit asociatului unic suma de 95 000 BGN în numerar, distribuită în nouă plăți în valoare de 10 000 BGN fiecare și o plată de 5 000 BGN, pentru care au fost emise ordinele de plată corespunzătoare cheltuielilor.
- 4 Obiectul litigiului principal este reprezentat de una dintre aceste plăți în numerar, efectuată la 14 martie 2018, în valoare de 10 000 BGN. Părțile nu contestă și pe baza faptelor stabilite în procedură este de necontestat faptul că această sumă constă în dividendele distribuite în vederea punerii în aplicare a deciziei sus-menționate a adunării generale a societății.
- 5 În cadrul unui control fiscal al „Ecotex Bulgaria” EOOD s-a constatat că fiecare dintre aceste plăți în numerar în cuantum de 10 000 BGN reprezintă o încălcare a interdicției prevăzute la articolul 3 alineatul (1) punctul 1 din ZOPB privind efectuarea la nivel național a plăților în numerar „în cuantum egal sau mai mare de 10 000 BGN”.
- 6 Teritorialna direktsia na Nationalna agentsia za prihodite Sofia (Direcția teritorială a Agenției Naționale a Impozitelor) a respins obiecțiile societății întemeiate pe existența unui „caz minor” și a aplicat pentru fiecare dintre aceste plăți sancțiunea pecuniară prevăzută la articolul 5 alineatul (1) din ZOPB în cuantum de 50 % din valoarea totală a fiecărei plăți care, în cazul plății în discuție în litigiul principal, se ridică la 5 000 BGN.
- 7 „Ecotex Bulgaria” EOOD a atacat decizia de aplicare a amenzii cu privire la plata în discuție în litigiul principal la Rayonen sad competent care a confirmat în întregime decizia.
- 8 Rayonen sad a interpretat că plata în numerar efectuată la 14 martie 2018 în cuantum de 10 000 BGN, reprezentând o parte din dividendele distribuite, întrunește elementele constitutive ale unei încălcări conform articolului 3 alineatul (1) punctul 1 din ZOPB. În lipsa unei definiții legale a noțiunii de „plată” în sensul ZOPB, instanța a considerat că prin aceasta trebuie să se înțeleagă „orice operațiune cu bani”, indiferent dacă este vorba despre o contraprestație.

- 9 În ceea ce privește sancțiunea pecuniară impusă, Rayonen sad a considerat că nu există niciun temei juridic pentru modificarea (reducerea) acesteia. Motivul invocat de instanță a fost că aceasta ar fi ținută să respecte cuantumul fix (suma forfetară) prevăzut la articolul 5 alineatul (1) din ZOPB, și anume 50 % din valoarea plății în numerar, și interdicția prevăzută la articolul 27 alineatul (5) din ZANN privind aplicarea unei sancțiuni sub cuantumul minim prevăzut la articolul 5 alineatul (1) din ZOPB.
- 10 Rayonen sad a respins cererea conform articolului 28 din ZANN, potrivit căruia autorul încălcării ar trebui să fie exonerat de răspunderea administrativă ca urmare a existenței unui „caz minor”, pe motiv că încălcarea prevăzută la articolul 3 alineatul (1) punctul 1 din ZOPB nu diferă față de cele uzuale și nu este „minoră”.
- 11 „Ecotex Bulgaria” EOOD a atacat cu recurs decizia Rayonen Sad la instanța de trimitere care trebuie să soluționeze definitiv litigiul.

Principalele argumente ale părților din procedura principală

- 12 Recurenta susține că dreptul la o parte din profitul societății (dreptul la dividende) nu reprezintă o operațiune juridică sau un contract care implică o contraprestație și nu intră sub incidența noțiunii de „plată” în sensul articolului 3 alineatul (1) punctul 1 din ZOPB.
- 13 De asemenea, aceasta subliniază că plata în numerar a sumei de 10 000 BGN efectuată la 14 martie 2018 ar depăși limita prevăzută la articolul 3 alineatul (1) punctul (1) din ZOPB numai cu 0,01 BGN, astfel încât sancțiunea pecuniară prevăzută la articolul 5 alineatul (1) din ZOPB în cuantum de 50 % din cuantumul total al plății efectuate ar constitui o sancțiune disproporționată, care se ridică în cazul de față la 5 000 BGN.
- 14 Intimata este de părere că dispoziția articolului 3 alineatul (1) punctul 1 din ZOPB ar include toate plățile în numerar, inclusiv plata unei părți din profiturile nedistribuite (dividende), în măsura în care aceasta nu face obiectul uneia dintre excepțiile legale prevăzute la articolul 2 din ZOPB.
- 15 De asemenea, aceasta subliniază că, sub incidența noțiunii de „plată” în sensul articolului 3 alineatul (1) punctul 1 din ZOPB, ar trebui să intre orice tranzacție financiară, indiferent dacă aceasta are un temei contractual sau extracontractual, incluzând, de asemenea, un raport de participare.

Prezentare succintă a motivării trimiterii preliminare

- 16 Zakon za ogranichavane na plashtaniyata v broi (Legea privind limitarea plăților în numerar, ZOPB) a fost adoptată ca măsură de aplicare a Directivei abrogată 2005/60/CE și este desemnată drept instrument național de transpunere a

Directivei (UE) 2015/849 la punctul 11 din următoarea comunicare: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/NIM/?uri=CELEX:32015L0849>.

- 17 Dreptul aplicabil în speță este dispoziția prevăzută la articolul 3 alineatul (1) punctul 1 din ZOPB, care trebuie interpretată în spiritul și în sensul dreptului corespunzător al Uniunii (a se vedea Hotărârea din 10 aprilie 1984, Colson și Kamann, 14/83, EU:C:1984:153) și, în mod concret, în lumina articolului 63 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene și a prevederilor Directivei (UE) 2015/849.
- 18 Pentru a se conforma obligației de a asigura o interpretare a legislației naționale în conformitate cu dreptul [Uniunii] (a se vedea Hotărârea din 14 septembrie 2000, Collino și Chiappero, C-343/98, EU:C:2000:441, punctul 23, Hotărârea din 19 aprilie 2007, Farrell, C-356/05, EU:C:2007:229, punctul 40, și Hotărârea din 24 ianuarie 2012, Dominguez, C-282/10, EU:C:2012:33, punctul 39), instanțele naționale trebuie să facă tot ce ține de competența lor, luând în considerare ansamblul dreptului național și aplicând metodele de interpretare recunoscute în jurisprudență și în doctrină (a se vedea Hotărârea din 4 iulie 2006, Adeneler, C-212/04, EU:C:2006:443, punctul 111, și Hotărârea din 24 ianuarie 2012, Dominguez, C-282/10, EU:C:2012:33, punctul 27).
- 19 În sensul dreptului Uniunii, circulația capitalurilor, în forma sa de bază, constituie o operațiune financiară care nu reprezintă o plată dintr-o altă relație economică. Curtea de Justiție a Uniunii Europene a statuat că, spre deosebire de plățile curente care implică tranzacții sub forma prestației și a contraprestației rezultate dintr-o operațiune juridică, „circulația capitalurilor reprezintă operațiuni financiare care privesc în mod esențial plasamentul sau investirea sumei respective, iar nu remunerarea unei prestații” (Hotărârea din 31 ianuarie 1984, Luisi și Carbone, 286/82 și 26/83, EU:C:1984:35, punctul 21).
- 20 În opinia Curții, primirea dividendelor provenite din acțiuni și participații la societățile comerciale reprezintă o formă a liberei circulații a capitalurilor (Hotărârea din 6 iunie 2000, Verkooijen, C-35/98, EU:C:2000:294). Articolul 63 alineatul (1) TFUE interzice orice restricții privind circulația capitalurilor între statele membre, precum și între statele membre și țările terțe, inclusiv „măsurile [...] de natură să descurajeze nerezidenții să facă investiții într-un stat membru sau să mențină astfel de investiții” (a se vedea Hotărârea din 22 ianuarie 2009, STEKO Industriemontage, C-377/07, EU:C:2009:29, punctele 23 și 24, și Hotărârea din 31 martie 2011, Schröder, C-450/09, EU:C:2011:198, punctul 30). Din acest motiv, de răspunsul la întrebare depinde dacă restricția privind plățile în numerar prevăzută în legea națională [articolul 3 alineatul (1) punctul 1 din ZOPB] – în cazul în care, ca urmare a caracterului nedeterminat, include și plata dividendelor – reprezintă o restricție disimulată privind libera circulație a capitalurilor și a plăților în sensul articolului 63 TFUE.
- 21 Obiectivul Directivei (UE) 2015/849 este prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor și finanțării terorismului. Pentru

atingerea obiectivelor directivei a fost definit un catalog de profesii și activități care intră în domeniul său de aplicare, statele membre putând extinde domeniul de aplicare la profesii și categorii de întreprinderi altele decât cele prevăzute la articolul 2 alineatul (1) și adopta praguri inferioare, limitări generale suplimentare ale utilizării numerarului și alte dispoziții mai stricte.

- 22 În acest context, în ceea ce privește răspunderea societății, este necesar să se examineze dacă o reglementare națională generală care limitează plățile în numerar, indiferent dacă acestea reprezintă o remunerare a unei contraprestații, este admisibilă și dacă limitarea plății în numerar a unei participații la profiturile nedistribuite prevăzută la articolul 3 alineatul (1) punctul 1 din ZOPB intră în domeniul de aplicare al Directivei (UE) 2015/849; în măsura în care o asemenea dispoziție este admisibilă, se ridică întrebarea dacă stabilirea unui prag pentru plățile în numerar la o sumă mai mică de 10 000 de euro este lăsată la latitudinea statelor membre.
- 23 În cazul unui răspuns afirmativ, este necesar să se examineze măsura în care o reglementare națională precum cea prevăzută la articolul 5 alineatul (1) din ZOPB, care prevede o sancțiune pecuniară pentru toate operațiunile financiare în cuantum fix de „50 % din cuantumul total al plății efectuate” pentru persoanele juridice, este admisibilă, luând în considerare proporționalitatea sancțiunii în temeiul articolului 58 alineatul (1) și circumstanțele prevăzute la articolul 60 alineatul (4) din Directiva (UE) 2015/849 și dacă, având în vedere interdicția, aplicabilă instanței și prevăzută la articolul 27 alineatul (5) din ZANN, în legătură cu reducerea cuantumului minim prevăzut la articolul 5 alineatul (1) din ZOPB, aceasta nu reprezintă o încălcare a principiului controlului jurisdicțional efectiv.